

have gode Stunder, og det er et Ord, jeg som Biskop har gjentaget mange Gange, naar man drev paa Hastværk, at de, som troe, have intet Hastværk. Jeg skal imidlertid tillade mig den Bemærkning, at hvor der finder en stærk politisk Udvikling Sted, kommer det Religiøse uvilkaarlig i Berøring med det Politiske, og det giver da Anledning til meget uheldbringende og uheldsvangre Forveglinger og Forvirringer, naar man ikke, saasnart det nogenlunde lader sig gjøre, giver den religiøse Side af Sagen de Indrømmelser, som der begjæres, og derved hindrer den i at forfalles og forfusses og virke forstyrrende ogsaa paa et ganske andet Gebeet. — Den samme ærede Taler hittede ogsaa, at det ikke var en virkelig Tilfredsstillelse, men en Skintilfredsstillelse, som Lovforslaget, hvis det blev til Lov, vilde bringe. Saaledes kan jeg ikke indrømme det. Dersom den ærede Taler derimod havde sagt, at Loven ikke alene vil bringe en Tilfredsstillelse for de enkelte Mennesker, for de enkelte Kredse og paa det enkelte Sted, hvor den vil blive benyttet, men at dens Tilværelse ogsaa vil bringe Tilfredshed paa mange Steder, hvor den ikke vil blive benyttet, da vilde jeg sige, at det har jeg ogsaa seet for lang Tid siden; jeg saae det Samme, dengang da jeg var mellem dem, der begjærede Sognebaandsløsningen og blandt dem, som tidligst begjærede den. Jeg saae godt, at en saadan Indrømmelse netop virker meest velgjørende, ikke i det enkelte Tilfælde, hvor den benyttes, men ved den Bevidsthed, som den tilveiebringer om, at den kan benyttes, og som gjør, at man betænker sig to eller tre Gange, inden man paa Grund af en eller anden Collision med Præsten forlader ham, og at Præsten paa den anden Side betænker sig een eller to Gange, inden han for en lille Collisionsskyld undlader at søie sig efter Stemningen hos forøvrigt velsindede Medlemmer af hans Menighed. Det er netop den pacificerende, den fredsstiftende Charakter, som Lovforslaget har, som jeg mener bør fremhæves, og dette troer jeg ikke kan kaldes en Skintilfredsstillelse. Naar den ærede 1ste Landthingsmand for 5te Kreds (Bindeshøll) hittede, at Navnet paa disse Menigheder bør være Frimenigheder, saa maa jeg tillade mig paa det Bestemteste af min fulde

Overbetvisning at modsigte dette, og jeg har for det Første den Grund dertil, som jeg ogsaa har anført andetsteds, at „Frimenighed“ er et historisk Navn, som var til sørend denne Sag kom op, og som betegner dem, som gjøre sig frie ved at udtræde af Folketirken. Det kan altsaa ikke passe paa dem, som ikke ville gjøre sig frie ved at udtræde af Folketirken, eller paa et Forslag, som gaaer ud paa at fastsætte den Form, under hvilken Folketirken kan forliges med dem, og jeg skal her gjentage, hvad jeg sagde i det andet Thing, thi det er mig vigtigt, at det er bitterligt: Trods Alt, hvad der kan siges om de døde Former, der skulle holde den store Masse sammen i Folketirken, tør jeg for mit eget Bedkommende, og jeg er overbevist for mange Tusinders Bedkommende trindt omkring i Landet, vubne, at vi ere i en Frimenighed, alle vi, som ere i den danske Folketirke. Det er ikke for Embedets Skyld, ikke for Magelighedens Skyld, ikke for Banens Skyld, men fordi vi der have fundet Tilfredsstillelse; og netop fordi jeg finder, at denne Tilfredsstillelse er god, saa god, som den efter menneskelige Forhold, i vor Tid og i vort Land kan være, netop derfor vil jeg gjerne gjøre et lille Skridt til Bedste for denne Folketirke. Naar den samme ærede Taler dernæst tog fat paa at paavise, hvad der var det Forkeerte ved de af ham saakaldte Frimenigheder, og dertil regnede, at Cenerne bleve ophøiede til en høiere Potens, naar de naaede til at blive 10 eller 20, men ogsaa først da, og at der saa som noget heelt Nyt opstod store Rettigheder for Præsten og for Menigheden, saa seer jeg ikke, at han godtgjorde det ved hvad han sagde, idetmindste slog dette paa ingen Maade mig. Den Bemærkning, han gjorde om, at Præsten kunde modtage, hvem han vilde, og afvise hvem han vilde, faaer dog en ganske mærkelig Begrænsning derved, at denne Præst er begyndt med en vis Kreds, og dersom denne Kreds f. Ex. mærker, at han for at faae Flere — maa stee for at nyde Offer af Flere — optager saadanne, som den finder ikke bør optages, da vil den bryde med ham og forlade ham, og saaledes vil Præsten og Menigheden føre Tilsyn med hinanden. Men især forekommer det mig meget forunderligt, at den ærede Rigsdagsmand hittede, at de jo rigtignok skulde have